

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

nimi: Tartumaa Arendusselts

registrikood: 80240283

tänava nimi: Pepleri

maja number: 6

linn: Tartu linn, Tartu linn

vald: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 51003

telefon: +372 53409873, +372 7430088

e-posti address: kristiina@tas.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Kasutusrent	15
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	16
Lisa 7 Liikmetelt saadud tasud	16
Lisa 8 Annetused ja toetused	17
Lisa 9 Tulu ettevõtlusest	17
Lisa 10 Muud tulud	17
Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	18
Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud	18
Lisa 13 Tööjõukulud	18
Lisa 14 Seotud osapooled	19
Aruande allkirjad	21
Vandeauditiitori aruanne	22

Tegevusaruanne

Seisuga 31.12.2022 oli TASil 68 liiget – 9 omavalitsust, 24 erasektori ja 35 kolmanda sektori esindajat. Aastal 2022 arvas TASi juhatus liikmeskonnast välja 4 liiget, 5 uut liiget võeti vastu.

Üldkoosolekuid toimus aastal 2022 kolm korda: 23. märts Elvas ja 8. juuni Langel ja 11. oktoober Luunjas. Aastal 2022 toimus 10 juhatuse koosolekut (neli nendest olid elektroonilised koosolekud ning kaks toimusid e-keskkonnas Zoom).

TASi büroo asub aadressil Pepleri tn 6, Tartu. TASil oli 31.12.2022 seisuga 5 täiskohaga töötajat – tegevjuht ja 2 projekti assistenti, 1 konsultant-projektijuht ja Tartumaa toidukoordinaator.

Alates 01.01.2022 osutab TASile raamatupidamise teenust Eesti Finantsteenuste Agentuur OÜ.

Vastatusvaldkonnad on töötajate vahel jagatud järgmiselt:

Tegevjuht:

- TASi rakenduskava, eelarve ja tegevuskava projektide koostamine ning juhatusele tähtaegne kinnitamiseks esitamine;
- TASi strateegia rakendamine, rakenduskava, eelarve ja tegevuskava täitmise tagamine, nendes ettenähtud tegevuste planeerimine ja elluviimine;
- riigisisese ja rahvusvahelise koostöö ja arendusprojektide kavandamine ja koostamine ning selleks vajalike ettepanekute tähtaegne esitamine juhatusele;
- tegevmeeskonna ja TASi lepinguliste partnerite töö planeerimine, korraldamine, juhtimine ja kontrollimine vastavalt eelarvele, rakendus- ja tegevuskavale, üldkoosoleku ja juhatuse otsustele;
- lepingute, jooksvate tehingute ja kohustuste allkirjastamine vastavalt volitustele;
- TASi kontori asjaajamise korraldamine;
- dokumentatsiooni korrasoleku, dokumendihalduse toimimise ja vastavuse tagamine kehtivas seadusandluses ja TASi juhtorganite otsustega kehtestatud nõuetele;
- informatsiooni kaasajastuse tagamine TASi veebilehel ja TASi hallatavates meililistides;
- informatsiooni vahendamise korraldamine TASi juhatuse, liikmete, koostööpartnerite ja avalikkuse vahel;
- TASi juhtorganite ja nende komisjonide koosolekute tehnilise toe tagamine;
- aruandluse koostamine ja esitamine;
- TASi esindamine vastavalt oma volitustele;
- projektitaotlustega seotud töökorralduse, menetlemise ja seirega seotud dokumentatsiooni väljatöötamise korraldamine ja toimimise tagamine.

Konsultant-projektijuht:

- TASi strateegia rakendamiseks arendusprojektide kirjutamine, elluviimine ja juhtimine, sh koostöövõrgustike tugevdamine ja arendamine;
- projektitaotlejate nõustamine;
- projektidega seotud aruandlus ja teavitustegevused;
- erinevate koosolekute, koolituspäevade, õppereiside, seminaride ja ümarlaudade organiseerimine ja läbiviimine;
- arendusprojektidega seonduva dokumentatsiooni korrashoid ja arhiveerimine.

Projektijuhhi assistent:

- TASi arendusprojektide (sh rahvusvaheliste) assisteerimine – korralduslik töö, andmete koondamine ja sisestamine, koosolekute protokollimine, aruandluseks vajalike dokumentide ettevalmistamine, e-posti ja telefonisuhtlus;
- teavitustegevused (sh TASi sotsiaalmeedia konto ja gruppide haldamine);
- erinevate koosolekute, koolituspäevade, õppereiside ja seminaride korraldamine;
- arendusprojektidega seonduva dokumentatsiooni korrashoid ja arhiveerimine.

Tartumaa toidukoordinaator:

- Tartumaa toidupiirkonna arendamine Eesti ja Euroopa toidupiirkonnaks;
- Tartumaa toidustrateegia ja tegevuskava elluviimine, LEADER strateegia toiduvaldkonna arendamine;
- toiduvõrgustiku tegevuste koordineerimine ja partnerlussuhete juhtimine;
- toiduvaldkonna info süsteemne kaardistamine ning koostöö- ja infoplatvormi arendamine ja haldamine;

- regulaarse infovahetuse, koosolekute, ühisürituste, seminaride, koolituste jms läbiviimine;
- uute turustuskanalite ja müügipunktide loomisele ja olemasolevate edasiarendamisele kaasa aitamine;
- Tartumaa toiduvaldkonna brändi loomise ja ühisturundustegevuste elluviimise koordineerimine;
- koostöö edendamine teadus- ja arendusasutustega innovatsioonivõimekuse suurendamiseks toiduvaldkonnas;
- uuenduslike toiduvaldkonna projektide (sh rahvusvaheliste projektide) elluviimine;
- kohalikku ja tervislikku toitu väärtustavate konkursside, kampaaniate jms korraldamine;
- kaubanduskettide kaasamine Tartumaa toidu tutvustamisel;
- erinevatest programmidest rahastuse taotlemine, projektide juhtimine ja aruandlus.

Lisaks palgati koostööprojekti "Arukate külade arenguprogramm" elluviimiseks osalise tööajaga projektijuht Tiina Ivask ja kommunikatsiooni tegevuste elluviija Meeri Maastik.

2022. a olulisemad tegevused

TASi olulisemad tegevused aastal 2022 olid:

- Uue strateegia loomise protsessi ettevalmistamine ja elluviimine vastavalt üldkoosoleku poolt kinnitatud tegevuskavale;
- siseriiklike ja rahvusvaheliste koostööprojektide ettevalmistamine ja elluviimine;
- strateegia seireandmete kogumine ja analüüsimine;
- osalemine Eesti Leader Liidu juhatuse ja Euroopa Leader Ühendus Maaelu Arenguks töös;
- Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi elluviimine;
- taotlusvoorude ettevalmistamine ja läbiviimine 2022. a kevadel ja sügisel.

Tartumaa Arendusseltsi strateegia uuendamine

TASi strateegia 2015-2025 uuendamise protsess viidi 2022. aastal läbi perioodil mai-detsember. Protsess jätkus 2023. a.

Põhitegevused aastal 2022 jagunesid järgnevalt:

1) Senise TASi strateegia ja tegevuste seire, sh:

- küsitluse läbiviimine TASi liikmete ja taotlejate seas;
- ellu viidud projektide seirenäitajate analüüsi koostamine;
- valimi alusel teostatud projektide mõjuanalüüs Äriregistri andmete alusel (meetmed 1.1 ja 1.2);
- meetmetest 2.1 ja 2.2 toetust saanud projektide elluvijate rahulolu-uuring (telefoniintervjuud);
- võrgustiku meetmetest (meetmetest 3.2 ja 3.3) toetust saanud projektide elluvijate rahulolu-uuring (süvaintervjuud),
- TASi poolt teostatud arendustegevuste mõju analüüs (intervjuu tegevmeeskonnaga, tulemuste valideerimine juhatusega).

2) TASi LEADER piirkonna sotsiaalmajandusliku analüüsi teostamine, sh:

- piirkonna sotsiaalmajanduslik analüüs (rahvastikuanalüüs, avaliku ja kolmanda sektori olulisemad arengunäitajad jms);
- piirkonna ettevõtlusvaldkonna detailanalüüs Äriregistri andmetest lähtuvalt.

3) Strateegiaprotsessi läbiviimine ja lõppdokumendi koostamine, sh:

- strateegia avaseminari ja üldkoosoleku läbiviimine (avatud seminar);
- küsitluse tulemuste arutelu juhatusega, protsessi kava täpsustamine (juhtrühma koosolek);
- piirkonna võtmeisikute ja -organisatsioonide nägemuse ja ootuste kaardistamisel (9 kaasamiseminari TASi KOVides);
- visiooniseminari läbiviimine (avatud seminar);
- esialgse strateegia raamistiku ja meetmete tutvustamine TASi üldkoosolekul.

2023. a jätkati tegevustega:

- töötubade läbiviimine meetmete täpsustamiseks (6 veebipõhist töötuba);
- TASi kui arendusorganisatsiooni tegevussuundade määratlemine (seminar juhatusega);
- lõppdokumendi koostamine, täpsustamine, visualiseerimine;
- strateegia avalikustamine, täpsustuste tegemine;

- strateegia kinnitamine üldkoosolekul (mai 2023).

Protsessi juhtis TASi juhatus ja tegevmeeskond ning konsulteeris OÜ Cumulus Consulting ekspert Mihkel Laan.

Strateegia tööversioon on leitav siit https://tas.ee/wp-content/uploads/2023/03/TASi-strateegia-2023-2030-tooversioon_20.02.2023.pdf

Tartumaa Arendusseltsi projektid 2022

Viidi ellu ja lõpetati järgmised projektid:

- **ERASMUS noorte projekt** "ERASMUS+ project YOUTH PARTICIPATION IN DECISION MAKING" koostöös Tšehhi ja Gruusia partneritega. Toimusid noorte seminarid Gruusias ja lõpuseminar Eestis.
- **URBACT koostööprojekt "Food Corridors"**, mille käigus valmis Tartumaa toidustrateegia, viidi ellu rohefestivali pilootprojekt 2021-2022 ja loodi Tartumaa toiduvõrgustik.
- **Rahvusvaheline LEADER koostööprojekt "Yellow frames"**. Toimusid erinevad turundustegevused, seminarid, trükise koostamine ja visiit Põhja-Iirimaa akende külastamiseks.
- **Rahvusvaheline LEADER koostööprojekt "Euroopa lennujaamade koostöövõrgustiku loomine ja koostöö edendamine Hiina partneritega"**. Toimusid projekti juhtgrupi visiidid ja koostööseminarid Sloveenias ja Itaalias.
- **Rahvusvaheline LEADER koostööprojekt "Crowd4Region"**. Toimus erinevate ühisrahastusmeetodite analüüsimine ja kogemuste jagamine projekti partnerite vahel, viidi ellu ühisrahastuskampaania Hollywoodi Mägi MTÜ projekti elluviimiseks ja valmis juhendmaterjal ühisrahastusmeetodite kasutamiseks.

Jätkati varasemalt või aastal 2022 kinnitatud koostöötegevuste ja projektidega:

- Tartumaa Noortefondi raames toimus 2022. aastal 3 taotlusvooru, mis leidsid aset aprillis, juunis ja oktoobris. Aprilli taotlusvooru esitati kokku 13 projekti, millest rahastuse said 4 projekti kogusummas 3 539 eurot. Juuni taotlusvooru esitati kokku 8 taotlust, millest rahastuse said 3 projekti kogusummas 2 996 eurot. 2022. aasta viimasesse taotlusvooru esitati 4 projektitaotlust, millest rahastus määrati kahele projektile kogusummas 1 873 eurot.
- **Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi** elluviimiseks sõlmis TAS lepingu SA Tartu 2024-ga ning viis läbi üle-lõunaestilise taotlusvooru kogukondade hulgas. 19 sündmust valiti välja Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi. Lisaks valmistati ette tugiprogramm ning sõlmiti leping juhtiv koolitajaga. Viidi ellu mitmeid kommunikatsioonitegevusi ja avaldati pressiteated.
- **Sisevete festival 2022-2023**, mille raames viidi läbi aastal 2022 festival ja õpitoad erinevates Peipsi sadamates.
- **Välisministeeriumi arengukoostöö projekt "Innovative and digital solutions to support Moldovan rural development"** raames valmistati ette lepingud Moldova partneritega, häkaton kohalikele tegevusrühmadele ja taotlusvoored digilahendustele suunatud projektide vastuvõtmiseks.
- **Arukate külade arenguprogramm**, mille käigus toimusid erinevad koolitused, seminarid, õppereisid Austria ja Taani, kohalikud kohtumised ja ajurünnakud kogukondades; avaldati 55 lugu/uudist ja FB postitused, valmis 24 aruka küla strateegiat; pooleli on piloottegevuste elluviimine ning ilmumas on Maalehe artiklid.
- **Emajõe-Võrtsjärve koostöövõrgustiku** arendamiseks jätkati Emajõe talgute ja jõeretkede elluviimist, toimus õppereis Lätis.

Lisaks valmistati ette järgmisi projekte:

- Rahvusvaheline LEADER koostööprojekt „Ärisuhete, turismi ja lennuliikluse arendamine Tartu ja Seinäjoki piirkondade vahel“;
- Regionaalne Leader koostööprojekt Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi elluviimiseks;
- Energeetika alane rahvusvaheline koostööprojekt RENOVERTY (LIFE-2021-CET-ENERPOV, RENOVERTY). TASi piirkond osaleb pilootalana, koostöö Tartu Regiooni Energiaagentuuriga;
- Energiakogukondade alane rahvusvaheline koostööprojekt „Fostering local engagement for Clean Energy Transition in Rural Areas through Energy Communities (EC4RURAL)“. TASi piirkonna pilootalana on Elva vallas;
- Emajõe piirkonna infrastruktuuri, teenuste ja koostöövõrgustiku arendamise projekt "Building Stronger River Networks: Empowering Rural Communities through Joint Action" taotluse ettevalmistamine Eesti-Läti programmile.
- Tartumaa toidustrateegia rakendamiseks rahvusvahelise koostööprojekti "The Sustainable Agri-food System Skills Alliance" ettevalmistamine ERASMUS programmile.

Tegevused aastal 2023

Projektide taotlusvooru läbiviimine:

taotlusvooru ettevalmistamine ja läbiviimine 2023. a kevadel.

Koostöötegevuste ja projektide elluviimine:

Noorte valdkonnas:

1. Tartumaa Noortefondi rakendamine.

Kogukondade areng ja innovatsioon:

1. siseriiklik LEADER koostööprojekt "Arukate külade arenguprogramm".
2. Regionaalne Leader koostööprojekt Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi elluviimiseks ja SA Tartu 2024 sõlmitud lepingulised tegevused.
3. Energeetika alane rahvusvaheline koostööprojekt RENOVERTY (LIFE-2021-CET-ENERPOV, RENOVERTY). TASI piirkond osaleb pilootalana, koostöö Tartu Regiooni Energiaagentuuriga.
4. Energiakogukondade alane rahvusvaheline koostööprojekt „Fostering local engagement for Clean Energy Transition in Rural Areas through Energy Communities (EC4RURAL)”. TASI piirkonna pilootala on Elva vallas.

Ettevõtlus, turism, kohalik toit, regionaalareng:

1. Sisevete festival 2022-2023.
2. Välisministeeriumi arengukoostöö projekt "Innovative and digital solutions to support Moldovan rural development".
3. Leader koostööprojekt „Emajõe ja Võrtsjärve koostöövõrgustik“.
4. Leader koostööprojekt "Ärisuhete, turismi ja lennuliikluse arendamine Tartu ja Seinäjoki piirkondade vahel“.

Jätkatakse ka uute projektitaotluste ettevalmistamist ja esitamist erinevatele fondidele.

Valmistatakse ette TASI liikmetele ja teistele piirkonna huvigruppidele suunatud koolitusi ja õppereise.

Samuti jätkatakse tööd Eesti Leader Liidu juhatuses ja Euroopa Leader Ühenduses, kus tegeletakse peamiselt uue perioodi Leader määruse, eelarve ettevalmistamise ja rakendamise küsimustega.

Projektide kinnitamine

2022. a viis Tartumaa Arendusselts läbi 2 taotlusvooru, mille kogumaht oli 1 856 455€. Taotlusvoorudesse esitati kokku 103 projekti, millest 51 esitas TAS rahastamiseks PRIA-le.

TASI 2022. a eelarve ja projektide kinnitamine

Meede		Eelarve	Kinnitatud PRIAs 08.04.2023 seisuga*
1.1	Väiketootmise ja teenuste arendamine	188 700	134 321
1.2	Turismiettevõtluse arendamine	188 700	104 034
1.3	COVID-19 toetusmeede	304 041	303 860
2.1	Kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine	543 435	506 267*
2.2	Noorte aktiveerimine	90 859	75 356
3.1	Suurprojektide arendamine	400 000	199 967*
3.1	TASI piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine	70 360	70 358
3.2	Regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine	70 360	70 355
KOKKU		1 856 455	1 464 518

*8.04.2023 seisuga on PRIAs kinnitamata Jõeääre paadisadama projekt (toetussumma 199 966,17€) ja Meeri külaseltsi tegevusvõimaluste laiendamise projekt (toetussumma 23 482,69€). 2022. a taotlusvoorude jääk kokku 168 488,14€.

Tartumaa Arendusselts esitas PRIAle 2022. aastal üldkoosoleku poolt kinnitatud otsusega 3 arendusprojekti toetussummas 93 360€:

- Koostööprojekt „Ärisuhete, turismi ja lennuliikluse arendamine Tartu ja Seinäjoki piirkonde vahel“ (33 760€);
- Peipsi Järvefestival 2022-2023 (20 800€);
- Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogramm (38 800€).

Peamised finantssuhtarvud:

	2022	2021
Likviidsuskordaja (raha/ lühiajalised kohustused)	0,18	0,44
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja (käibevara/ lühiajalised kohustused)	1,36	1,30
Kogutulude muutus (%) (kogutulude muutus / eelmise perioodi kogutulu)	+35%	+31%

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	28 168	83 741	2
Nõuded ja ettemaksud	188 772	163 750	3
Kokku käibevarad	216 940	247 491	
Kokku varad	216 940	247 491	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	159 881	191 076	6
Kokku lühiajalised kohustised	159 881	191 076	
Kokku kohustised	159 881	191 076	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	56 415	46 883	
Aruandeaasta tulem	644	9 532	
Kokku netovara	57 059	56 415	
Kokku kohustised ja netovara	216 940	247 491	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	32 040	31 795	7
Annetused ja toetused	392 242	287 391	8
Tulu ettevõtlusest	0	1	9
Muud tulud	10 855	2 250	10
Kokku tulud	435 137	321 437	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-397 062	-287 416	11
Mitmesugused tegevuskulud	-37 438	-24 495	12
Kokku kulud	-434 500	-311 911	
Põhitegevuse tulem	637	9 526	
Intressitulud	7	6	
Aruandeaasta tulem	644	9 532	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Liikmetelt laekunud tasud	32 195	32 330	7
Laekunud annetused ja toetused	337 671	259 982	8
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	7 997	2 251	10
Muud põhitegevuse tulude laekumised	70 253	25 652	
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-305 824	-197 075	
Väljamaksed töötajatele	-199 584	-130 263	
Muud rahavood põhitegevusest	1 712	-1 015	
Kokku rahavood põhitegevusest	-55 580	-8 138	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	7	6	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	7	6	
Kokku rahavood	-55 573	-8 132	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	83 741	91 873	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-55 573	-8 132	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	28 168	83 741	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	46 883	46 883
Aruandeaasta tulem	9 532	9 532
31.12.2021	56 415	56 415
Aruandeaasta tulem	644	644
31.12.2022	57 059	57 059

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Tartumaa Arendusselts MTÜ (TAS) on koostanud 2022.a aastaaruande, mis on kooskõlas Eesti finantsaruandluse standarditega, Eesti Vabariigis kehtivas raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetega, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes tegevuse jätkuvuse printsiibist. Aastaaruande koostamisel lähtutakse eeldusest, et ettevõtte on tegutsev ning tal ei ole tegevuse lõpetamise kavatsust ega vajadust vähemalt ühe aastases perspektiivis alates aruandekuupäevast.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle lähenditena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke.

Rahavoogude aruanne on koostatud otsemeetodi kohaselt. Rahavoogude aruandes kajastuvad "Väljamaksed töötajatele" real väljamaksed töötasude, seotud maksude ja lähetuskulude osas.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime ning võimalike vaidluste kohta.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivara võetakse arvele soetamismaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastavatest maksudest ja muudest põhivara kasutuselevõtuga otseselt seonduvatest väljaminekutest. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1278

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Kontoritehnika ja arvutid	3 - 5 aastat

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, viitvõlad ning muud lühiajalised kohustised) võetakse arvele nende soetusmaksumuses ja kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas.

Annetused ja toetused

Tegevuskulude sihtotstarbeliste toetuste ja annetuste kajastamisel lähtutakse tulude-kulude vastavuse printsiibist. Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ja sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Tulud

Tulu sisseastumis-ja liikmemaksudest kajastatakse arvete esitamisest.

Tulud on kirjendatud tekkepõhiselt, tulude ja kulude vastavuse printsiibist lähtudes.

Seotud osapooled

Käesoleva aastaaruande koostamisel on seotud osapoolteks loetud:

1. Tegev- ja kõrgem juhtkond;
2. Eelpool nimetatud isikutega seotud ettevõtted jm organisatsioonid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Pangakontod	28 168	83 741
Kokku raha	28 168	83 741

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 835	1 835	
Ostjatelt laekumata arved	1 835	1 835	
Nõuded seotud osapoolte vastu	315	315	14
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	407	407	4
Muud nõuded	13 855	13 855	
Viitlaekumised	13 855	13 855	
Laekumata sihtfinantseerimine	172 360	172 360	
Kokku nõuded ja ettemaksed	188 772	188 772	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	3 979	3 979	
Ostjatelt laekumata arved	3 979	3 979	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	90	90	4
Muud nõuded	12 031	12 031	
Viitlaekumised	12 031	12 031	
Ettemaksed	396	396	
Tulevaste perioodide kulud	396	396	
Laekumata sihtfinantseerimine	147 254	147 254	
Kokku nõuded ja ettemaksed	163 750	163 750	

Seisuga 31.12.2022 moodustas laekumata sihtfinantseerimise nõuete saldo 172360 EUR, mis koosnes:

- PRIA-le esitamata sihtfinantseerimise 58283 EUR.
- PRIA-le esitatud, kuid bilansipäeva seisuga laekumata sihtfinantseerimise nõuded 60160 EUR.
- Rahvusvaheliste projektide esitatud, kuid bilansipäeva seisuga laekumata sihtfinantseerimise nõuded 53917 EUR.

Juhtkonna hinnangu kohaselt laekuvad kõik laekumata sihtfinantseerimise nõuded vastavuses PRIA ja rahvusvaheliste projektide juhtpartnerite poolt teostatavale menetluskorrale.

Viitlaekumistena kajastuvad kaasrahastamise projekti raames tekkinud projektikulude finantseerimise nõuded projekti lepingupartnerite vastu.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2022		31.12.2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	0	5 500	0	4 207
Sotsiaalmaks	0	9 613	0	7 746
Kohustuslik kogumispension	0	355	0	300
Töötuskindlustusmaksed	0	663	0	522
Ettemaksukonto jääk	407		90	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	407	16 131	90	12 775

Lisa 5 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	2021
Kasutusrendikulu	2 538	2 498
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2022	31.12.2021
12 kuu jooksul	2 707	2 538
1-5 aasta jooksul	4 037	6 744

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	4 478	4 478	
Võlad töövõtjatele	12 279	12 279	
Võlad seotud osapooltele	348	348	14
Maksuvõlad	16 131	16 131	4
Saadud ettemaksed	126 645	126 645	
Tulevaste perioodide tulud	126 645	126 645	
Kokku võlad ja ettemaksed	159 881	159 881	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	4 366	4 366	
Võlad töövõtjatele	12 280	12 280	
Maksuvõlad	12 775	12 775	4
Saadud ettemaksed	161 655	161 655	
Tulevaste perioodide tulud	114 231	114 231	
Muud saadud ettemaksed	47 424	47 424	
Kokku võlad ja ettemaksed	191 076	191 076	

Tulevaste perioodide tulude all kajastuvad saadud toetused ja sihtfinantseerimine, mis on mõeldud nende projektikulude kompenseerimiseks, mis leiavad aset 2023. aastal:

- a) Välisministeeriumilt saadud rahvusvahelise projekti toetus 45835 EUR.
- b) SA Tartu 2024 saadud sihtfinantseerimine 35790 EUR.
- c) Kohalikelt omavalitsustelt saadud rahvusvahelise projekti toetuse tulu 6385 EUR.
- d) Kaasrahastamisprojekti koostööpartneritelt saadud rahastamine 2736 EUR.
- e) PRIA-lt saadud meetme 19.1 raames tegevuskulude sihtfinantseerimine 35899 EUR.

Lisa 7 Liikmetelt saadud tasud (eurodes)

	2022	2021
Mittesihtotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	32 040	31 795
Kokku liikmetelt saadud tasud	32 040	31 795

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2022	2021
Sihtfinantseerimine PRIA-It -Leader meede	221 542	145 085
Sihtfinantseerimine PRIA-It - projektid	62 884	35 239
Rahvusvahelise projekti sihtfinantseerimine Välisministeeriumilt	31 685	50 588
Rahvusvahelise projekti sihtfinantseerimine KOV -It	7 735	13 108
SA Tartu 2024 aruandeperioodi tuluna kajastatud saadud toetus	15 376	2 400
Muu sihtfinantseerimine	53 020	40 971
Kokku annetused ja toetused	392 242	287 391
sh eraldis kohaliku omavalitsuse eelarvest	23 111	15 508
s.h. Tartu Linnavalitsuse, Võru Linnavalitsuse ja Elva Vallavalitsuse eraldised rahvusvahelise koostööprojekti raames	7 735	13 108
Tartu Linnavalitsuse projekti Tartu 2024 eraldis	15 376	2 400

Aruandeperioodil laekus SA Tartu 2024 toetus summas 50000 EUR. Aruandeperioodi tuluna on kajastatud 15376 EUR, ning tulevaste perioodide tuluna on kajastatud 35790 EUR, mis koosneb aruandeaastal laekunud toetusest ja eelmiste perioodide sihtfinantseerimise kohustuse jäägist 1166 EUR (vt lisa 6).

Muu sihtfinantseerimisena kajastuvad käesolevas lisas:

a)Rahvusvaheliste projektide rahastamine 51020 EUR.

b)Kaasrahastamisprojekti sihtfinantseerimine 2000 EUR.

Lisa 9 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2022	2021
Piirkondliku elu edendavate kaupade ja teenuste müük, s.h. trükiste väljaandmine, õppereiside korraldamine jmt	0	1
Kokku tulu ettevõtlusest	0	1

Lisa 10 Muud tulud

(eurodes)

	2022	2021
Tulu sihtfinantseerimisest	617	0
Korraldatud õppereisi osalustasude tulud	7 784	2 250
Muud	2 454	0
Kokku muud tulud	10 855	2 250

Sihtfinantseerimise tuluna kajastub aruandeaastal laekunud sihtfinantseerimine, mis oli eelmistel perioodidel tunnustatud abikõlbmatuks,

kuid hiljem oli muudetud väljamakse otsuse alusel tunnustatud abikõlblikuks.

Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Üür ja rent	-8 894	-9 074	
Mitmesugused bürookulud	-9 825	-6 835	
Tööjõukulud	-173 624	-125 612	13
Infopäevade ja seminaride korraldamine	-7 552	-4 553	
Õppereisidel, messidel ja seminaridel osalemise kulud	-8 809	-15 585	
Muud rakenduskava kulud	-49 961	-25 764	
Muud otsesed projektikulud	-138 397	-99 993	
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-397 062	-287 416	

Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2022	2021
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-270	-2 775
Projekti- ja rakenduskavakulude omafinantseering	-34 453	-19 081
Puhkusereservi korrigeerimine	-231	-2 435
Muud	-2 484	-204
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-37 438	-24 495

Lisa 13 Tööjõukulud (eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Palgakulu	-146 130	-100 872	
Sotsiaalmaksud	-49 163	-34 046	
Kokku tööjõukulud	-195 293	-134 918	
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	-173 624	-125 612	11
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5	4	

Tööjõukulude all kajastuvad lisaks töölepinguga töötavate töötajate palgakuludele ka juhatuse liikmete ja hindamiskomisjoni liikmete ning ühekordsete projektide palgakulud.

Osa käesolevas lisas kajastatud tööjõukulusid summas 21669 EUR ei kajastu aruandeaasta kuluna tulemiaruanandes, vaid viitlaekumistena muude nõuete all bilansis, kuna tegemist on kaasrahastamise projekti raames tekkinud projektikulude ja nende hulgas ka tööjõukulude finantseerimise nõudega lepingupartnerite vastu (vt Lisa 3). Osa ülalnimetatud nõuetest laekus aruandeaasta jooksul. Lisas 3 nõudena kajastatud viitlaekumiste summa 13855 EUR sisaldab tööjõukulusid summas 6115 EUR.

Lisa 14 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2022	31.12.2021
Juriidilisest isikust liikmete arv	68	67

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2022	31.12.2021
Nõuded ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	180	425
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	135	45
Kokku nõuded ja ettemaksed	315	470
Võlad ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	348	336
Kokku võlad ja ettemaksed	348	336

MÜÜDUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	100	300
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	100	0
Kokku müüdnud	200	300

OSTETUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	2 090	1 144
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	15 210	10 490
Kokku ostetud	17 300	11 634

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2022	2021
Arvestatud tasu	57 610	45 061

Aruandeaasta müügid seotud osapooltele: teenuste osutamine (õppereisil osalemine) summas 200 EUR.

Aruandeaasta ostud seotud osapooltelt jagunevad alljärgnevalt:

a) ostud liikmetelt 2090 EUR - teenuste soetamine (seminaride ja koosolekute korraldamise ja toitlustamise kulud).

b) ostud tegev- ja kõrgema juhtkonnaga seotud ettevõtelt 15210 EUR - teenuste soetamine (seminaride ja koosolekute korraldamise ja toitlustamise teenused; kontoriruumide rent).

Tegev- ja kõrgema juhtkonna sisse on arvestatud tegevjuhti ja juhatuse liikmeid.

Juhatusel liikmetele ei ole ettenähtud lepingu lõpetamisega või ametist lahkumisega seotud hüvitisi ja kompensatsioone.